

Prof. DR Boris Marović
Docent DR Nebojša Žarković

**TRŽIŠTE OSIGURANJA
SRBIJE I CRNE GORE I
NJEGOVI RAZVOJNI
PRAVCI**

UTICAJ OPŠTE EKONOMSKE SITUACIJE

- stvarni rast BDP od 18% u periodu 2000-2003
- porast BDP per capita sa 1,000\$ u 2000 na 1,900\$ u 2003
- smanjenje stope inflacije sa 113.3% u 2000 na 7.8% u 2003
- ubrzanje procesa privatizacije
- liberalizacija domaće i strane trgovine

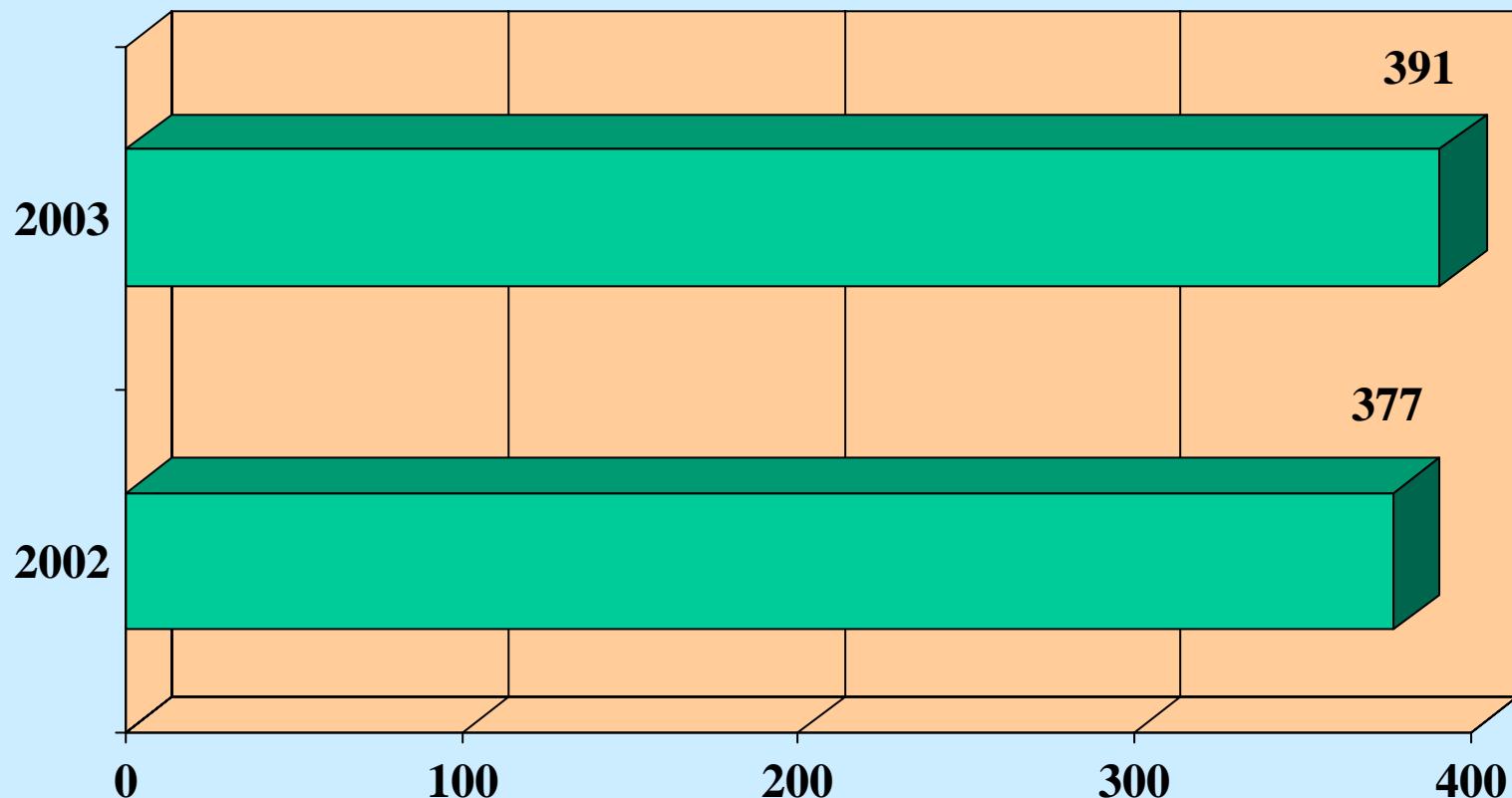
- restrukturiranje banaka i drugih poslovnih entreat
- stabilizacija kursa dinara
- zaključenje ugovora sa glavnim međunarodnim kreditorima i jačanje saradnje sa međunarodnim finansijskim organizacijama
- značajan rast deviznih rezervi

AKTUELNI EKONOMSKI PROBLEMI

- pad industrijske proizvodnje od 3.0% u 2003
- pad proizvodnje u sektoru poljoprivrede od 5.3% u 2003
- stopa nezaposlenosti od 24%
- trgovinski deficit od 5 milijardi dolara

FAKTURISANA PREMIJA OSIGURANJA, 2002-2003, m €

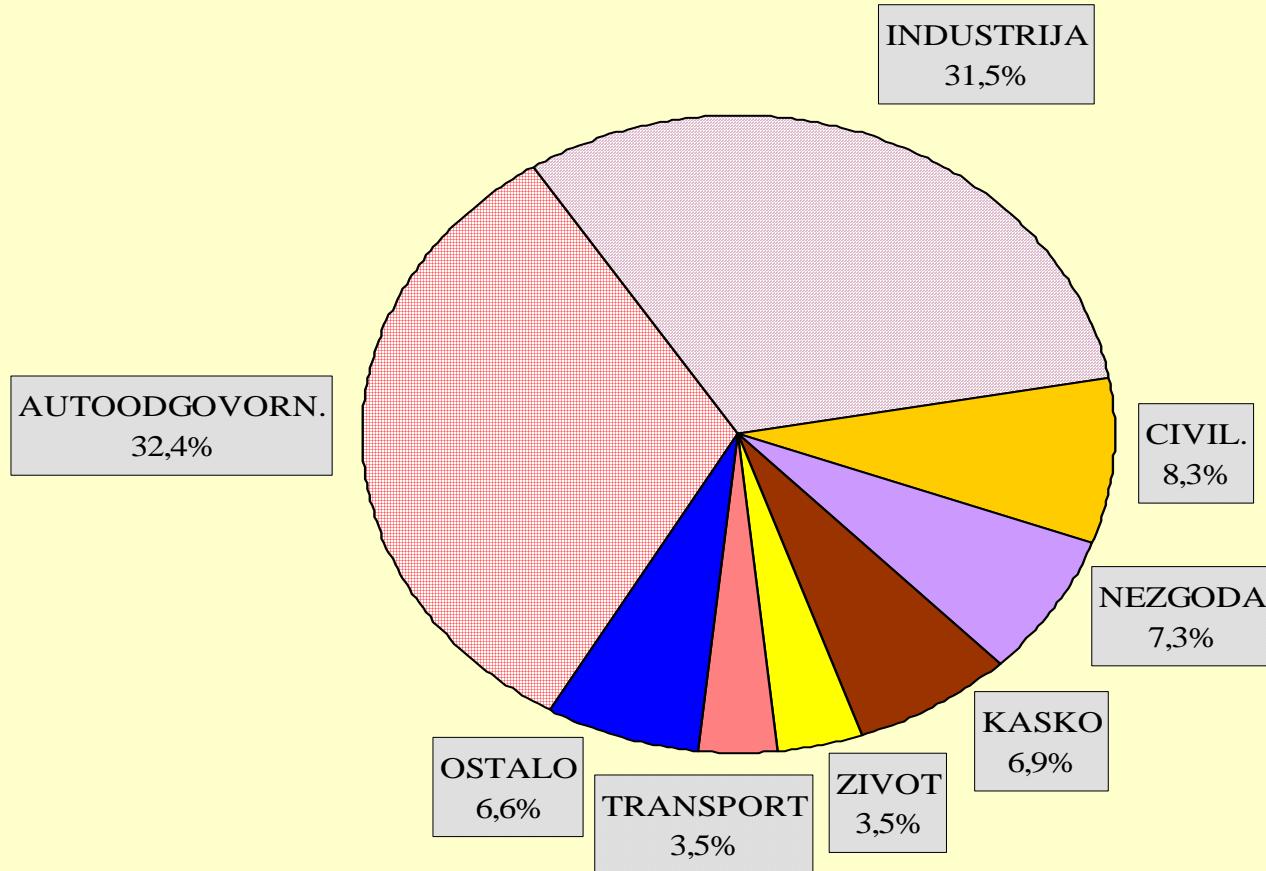
PORAST OD 3.7%

FAKTURISANA PREMIJA PO GRANAMA OSIGURANJA, 2002-2003

	AUTO	IND	CIVIL	NEZG.	KASKO	ŽIVOT	TRANS
2002 m €	126.2	123.2	30.1	23.7	24.5	4.5	20.0
2003 m €	126.7	123.2	32.5	28.6	27.0	13.7	13.7
INDEX	100.4	100.0	108.0	120.7	110.2	304.4	68.5
2002 UDEO	33.5	32.7	8.0	6.3	6.5	1.2	5.3
2003 UDEO	32.4	31.5	8.3	7.3	6.9	3.5	3.5

FAKTURISANA PREMIJA PO GRANAMA OSIGURANJA, 2003

OSIGURANJE AUTOODGOVORNOSTI

- najveći udeo u portfelju; 1/3 ukupne premije
- razlozi:
 - obavezno osiguranje
 - značajan rast cena domaćih polisa
- dokaz o nerazvijenosti tržišta osiguranja u Srbiji i Crnoj Gori

OSIGURANJE INDUSTRIJSKIH RIZIKA

- udeo u premiji od 1/3 ukupne premije
- razlozi smanjenja učešća :
 - nepovoljni ekonomski uslovi (klijenti su veoma selektivni u smislu potencijalnog pokrića, podosiguranje)
 - nepovoljne posledice privatizacije

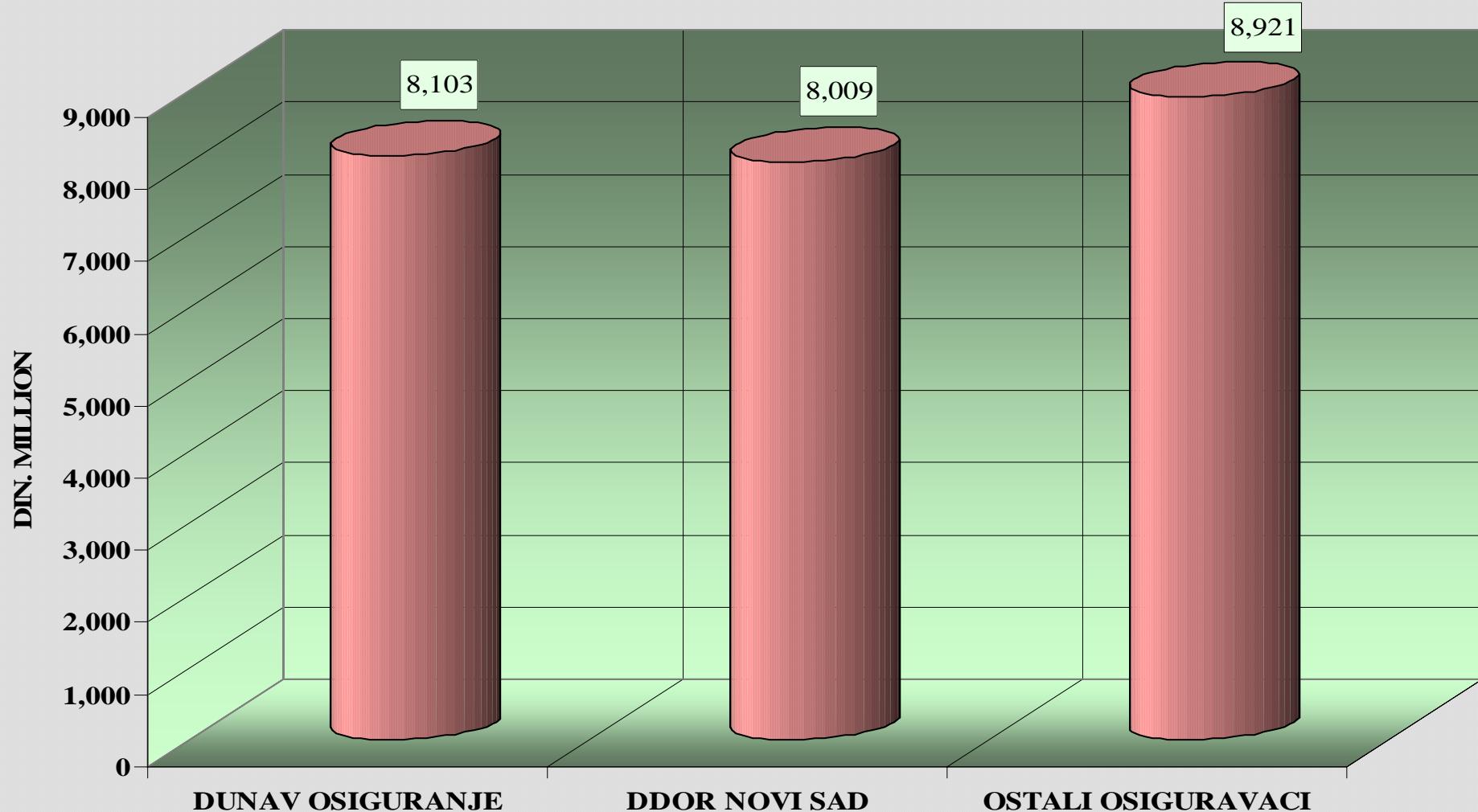
OSIGURANJE ŽIVOTA

- zanemarljiv udeo u ukupnom portfelju
- faktori koji su uticali na razvoj ove grane proteklih godina:
 - relativno stabilan kurs dinara
 - mogućnost plaćanja u stranoj valuti
 - široka lepeza proizvoda osiguranja

PRESEK PREMIJE PO OSIGURAVAČIMA

- oko 40 osiguravajućih kompanija
- oštra i nekorektna konkurenca
pojedinih manjih osiguravača, posebno
u oblasti autoodgovornosti
- višegodišnja stabilna tržišna pozicija:
 - Dunav osiguranje 1/3 ukupne premije
 - DDOR Novi Sad 1/3 ukupne premije
 - ostale osiguravajuće kuće

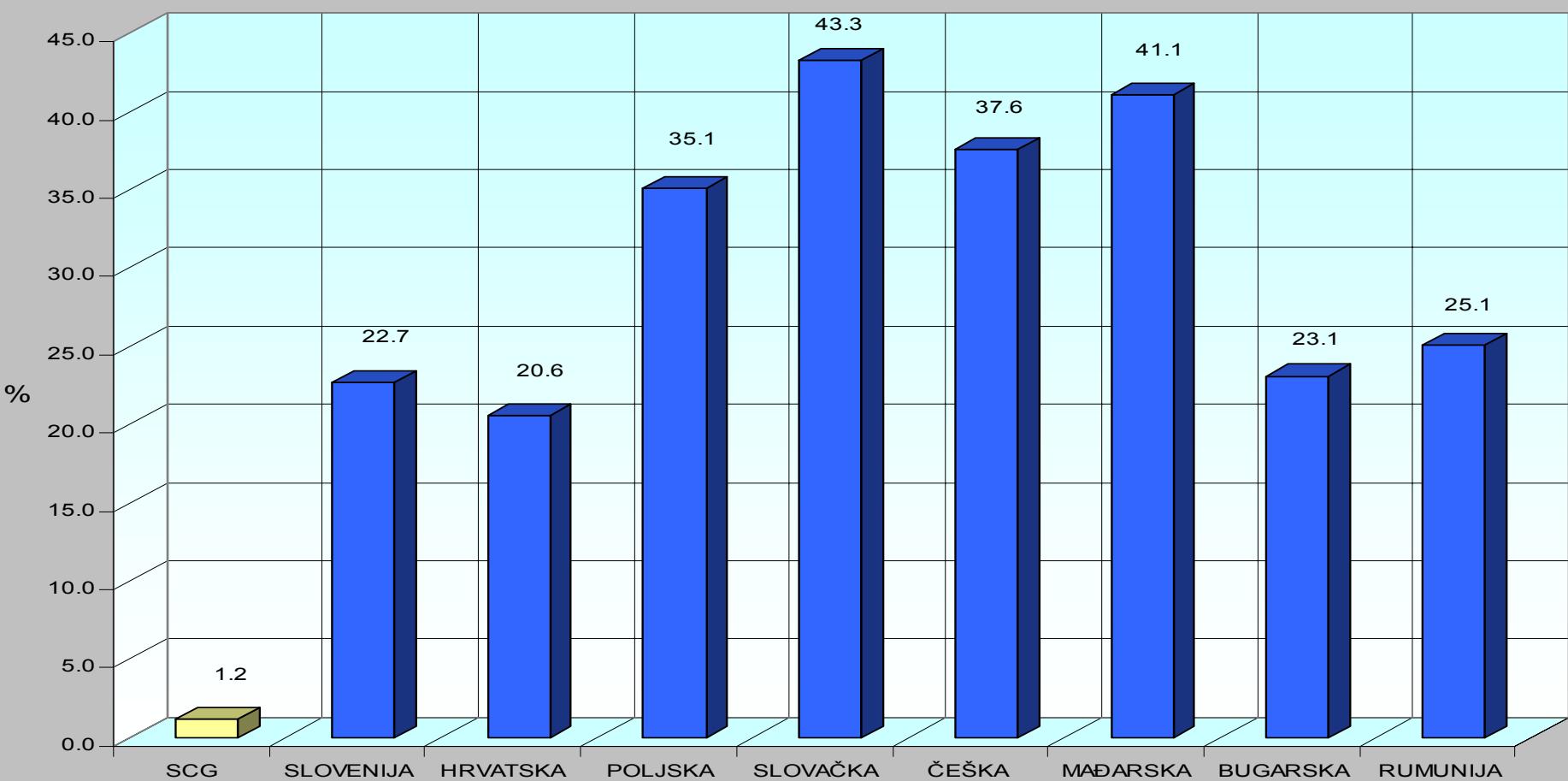
FAKTURISANA PREMIJA PO OSIGURAVACIMA, 2003

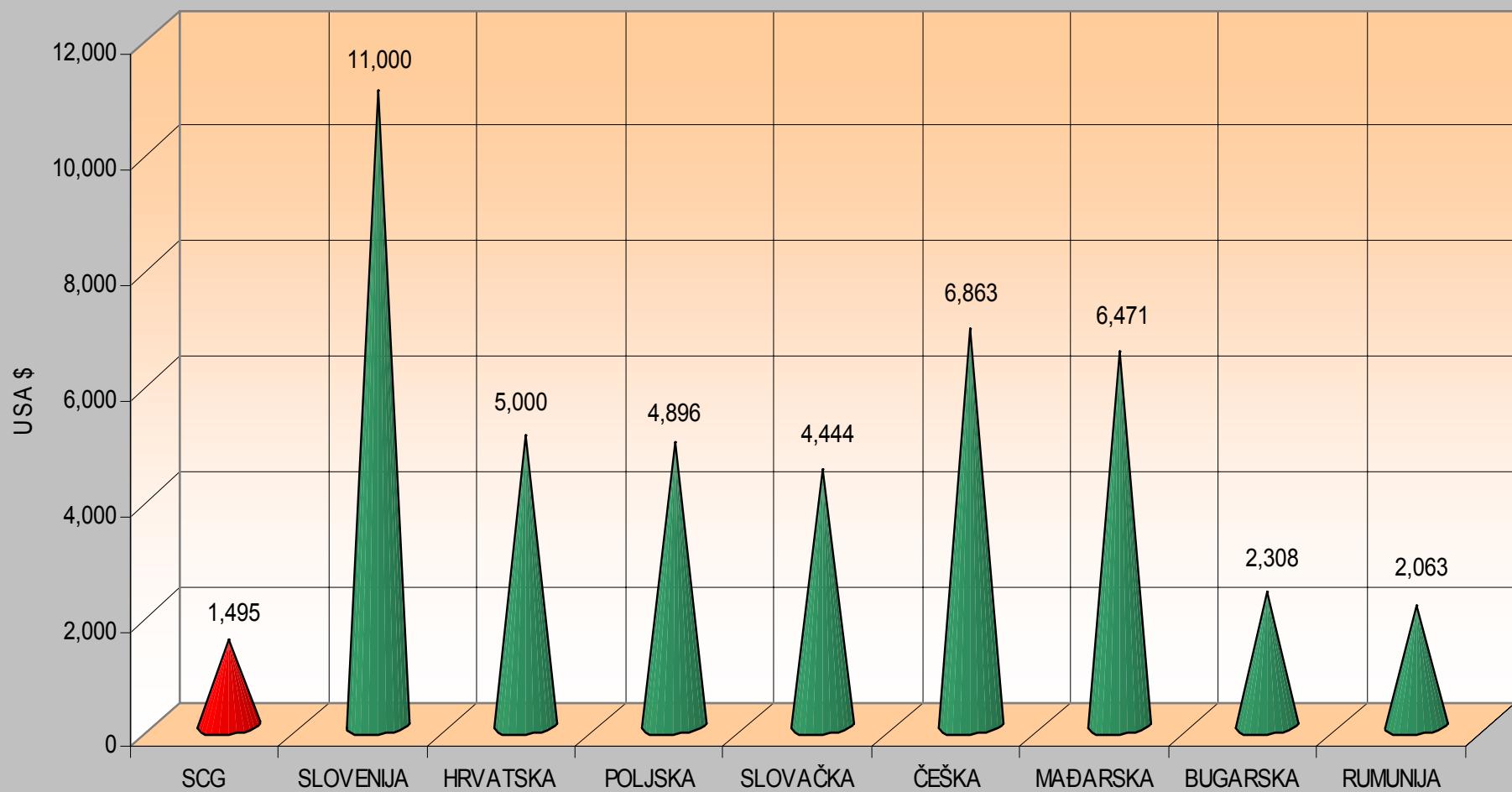
KOMPARACIJA SA TRŽIŠTIMA U TRANZICIJI

- do 1980-tih osiguravajuće tržište u bivšoj Jugoslaviji je bilo daleko razvijenije od ostalih tržišta u Istočnom bloku
- nakon 15-godišnje tranzicije, situacija u osiguravajućoj industriji je bitno izmenjena u zemljama Istočne i Srednje Evrope

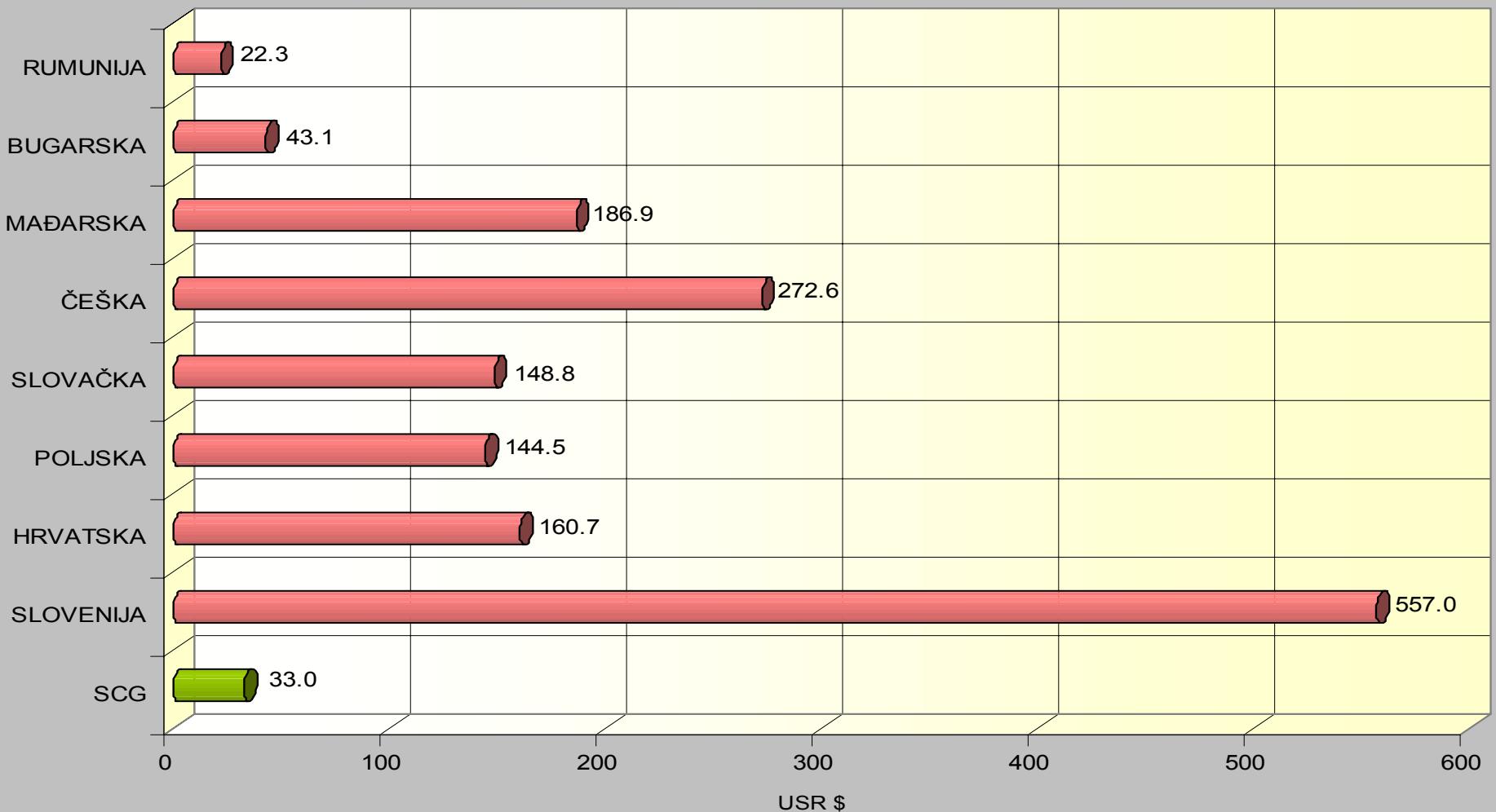
UDEO ŽIVOTNOG OSIGURANJA, 2002

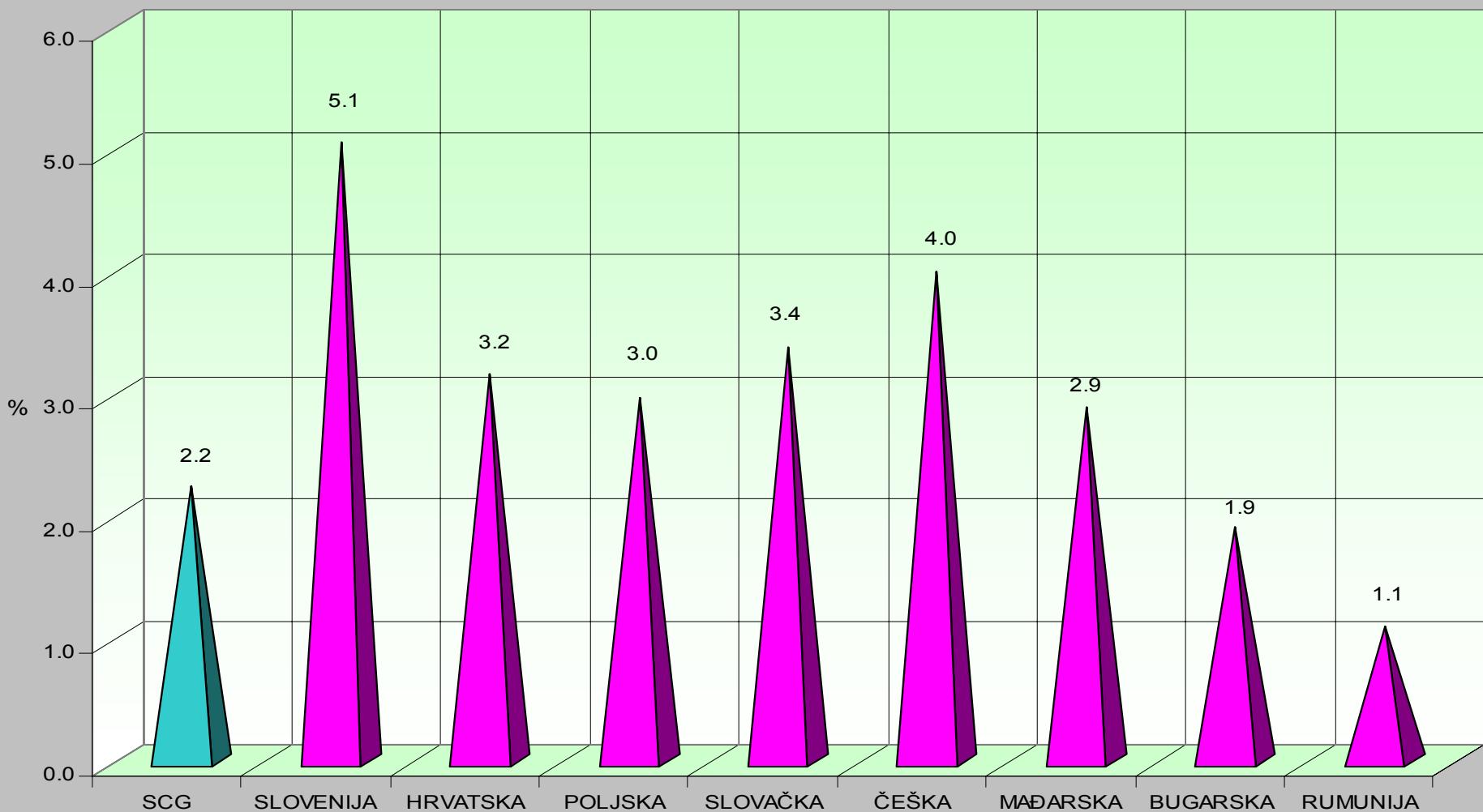
BDP PER CAPITA, 2002

PREMIJA PER CAPITA, 2002

UDEO PREMIJE U BDP, 2002

Na osnovu analiziranih indikatora, može se zaključiti da su nakon jedne i po dekade tranzicionog procesa, neke zemlje Srednje Evrope kao što su Slovenija, Češka Republika, Slovačka, Mađarska i Poljska, otišle daleko ispred Srbije i Crne Gore. Razlika u odnosu na druge zemlje je manja.

UTICAJ DOMAĆE OSIGURAVAJUĆE INDUSTRIJE NA EKONOMIJU SRBIJE I CRNE GORE

- osiguravajuće tržište obezbeđuje prihvatljivo pokriće lica i imovine
- trenutno njegov uticaj na finansijsko tržište je slab
- javna funkcija tržišta osiguranja je takođe nerazvijena

INSTITUCIONALNE REFORME OSIGURANJA U SCG

- 21.05.2004. usvojen je dugo očekivani Zakon o osiguranju u Republici Srbiji
- U Republici Crnoj Gori očekuje se donošenje novog zakona koji je u skoro 90% procenata kompatibilan sa Zakonom Srbije
- od oba zakona se očekuje da obezbede značajno približavanje domaćeg zakonodavstva zakonima Evropske Unije

NAJVEĆE IZMENE U NOVOM ZAKONU O OSIGURANJU U SRBIJI

- povećanje kontrole od strane države koja je u nadležnosti NBS
- početni kapital više nego udvostručen i ukupno iznosi 13 miliona EUR za sve grane osiguranja, a pojedinačno:

1) životna osiguranja

(1) životna osiguranja, osim dobrovoljnog penzijskog osiguranja 2.000.000 EUR

(2) dobrovoljno penzijsko osiguranje
3.000.000 EUR

(3) sve vrste životnih osiguranja
4.000.000 EUR

2) neživotna osiguranja

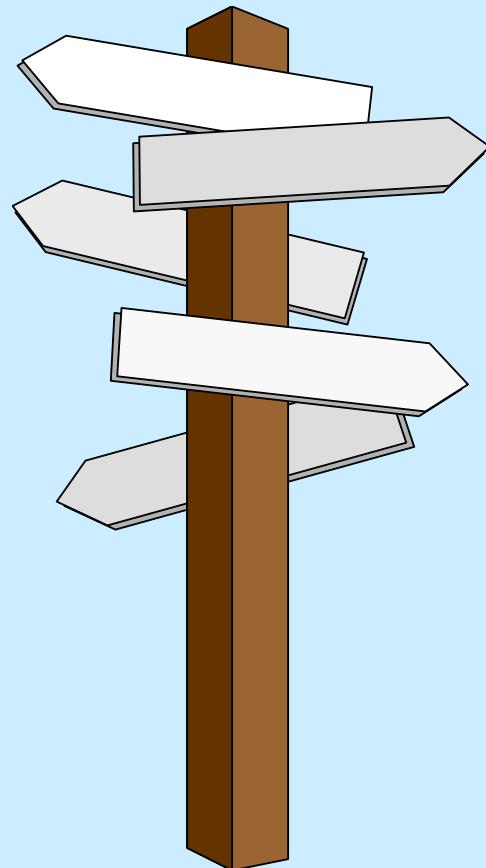
- (1) osiguranje od nezgode i dobrovoljno zdravstveno osiguranje 1.000.000 EUR
- (2) osiguranje motornih vozila-kasko, šinskih vozila-kasko i obavezno osiguranje od odgovornosti u saobraćaju 2.500.000 EUR
- (3) ostala osiguranja imovine, ostala osiguranja od odgovornosti i druge vrste neživotnih osiguranja 2.000.000 EUR
- (4) sve vrste neživotnih osiguranja
4.500.000 EUR

3) reosiguranje 4.500.000 EUR

- nova klasifikacija osiguranja
- strancima se dozvoljava vođenje posla u SCG
- agencije i brokerske kuće regulisane mnogo detaljnije
- uvedena obavezna interna revizija

PERSPEKTIVE RAZVOJA OSIGURANJA U SCG

- očekuje se značajan razvoj:
 - životnoga osiguranja
 - dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja
 - dobrovoljsnog penzijskog osiguranja
 - osiguranja odgovornosti za proizvode
 - -osiguranja odgovornosti iz delatnosti
- eliminisanje nelojalne konkurenčije

- smanjenje sadašnjeg broja osiguravajućih kuća u SCG na manje od 10 kompanija
- finalizacija procesa privatizacije u dve najveće i nekim manjim osiguravajućim kućama
- jak domaći osiguravač se spremi da bude dostojan konkurent
- domaće osiguravajuće tržište pruža usluge primerene savremenim tendencijama u osiguranju